

**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

č. j. ČŠIJ-455/11-J

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Základní škola a Mateřská škola Nová Cerekev
Sídlo:	394 15 Nová Cerekev 72
IČO:	70 659 231
Identifikátor:	600 061 418
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Miroslavem Novákem, ředitelem školy
Zřizovatel:	Městys Nová Cerekev
Místo inspekční činnosti:	Nová Cerekev 72, Nová Cerekev 270
Termín inspekční činnosti:	21. až 25. říjen 2011

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. a) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, pro účely získávání a analýzy informací o vzdělávání dětí, žáků, o činnosti školy, sledování a hodnocení efektivnosti vzdělávací soustavy.

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou a mateřskou školou podle § 174 odst. 2 písm. b) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů. Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů; zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Aktuální stav školy

Právnícká osoba vykonává činnost mateřské školy, základní školy, školní družiny, školní jídelny a školní jídelny – výdejny. Dvojtřídní mateřská škola je umístěna v samostatné budově, kterou obklopuje skromně vybavená školní zahrada. Základní škola má dvě budovy spojené spojovací chodbou. Novější pavilon je využíván jen částečně z důvodů úspory energií a špatného technického stavu. Uprostřed pavilonu je atrium využívané žáky k relaxaci o přestávkách a také školní družinou. Většina kmenových tříd a odborných učeben je společně s jídelnou umístěna ve starší zděné budově. Pro výuku předmětu tělesná výchova jsou využívány gymnastický sál, školní sportovní hala a hřiště tělovýchovné jednoty. V areálu školy se nachází také dětské hřiště a pozemek. Všechny součásti školy jsou umístěny v klidné části obce.

V době konání inspekční činnosti bylo ve dvoutrídní mateřské škole zapsáno 43 dětí, což představuje naplněnost 72 % vzhledem k nejvyššímu povolenému počtu dětí. Počet dětí se ve srovnání s předchozími lety zvyšuje. V posledním roce před vstupem do základní školy je 13 dětí, odloženou školní docházku má jedno dítě. V současné době navštěvuje mateřskou školu 1 dítě se speciálními vzdělávacími potřebami.

Úplata za předškolní vzdělávání je pro tento školní rok stanovena ve výši 350 Kč.

Vzdělávání probíhá podle aktualizovaného Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání Na světě je krásně (ŠVP PV). Mateřská škola se zaměřuje zejména na ochranu a poznávání přírody.

V plně organizované základní škole se vzdělává 95 žáků v osmi třídách, žáci 1. a 2. ročníku jsou spojeni v jedné třídě. Třídy prvního stupně navštěvuje 64 žáků a třídy druhého stupně 31 žáků, což představuje naplněnost 48 % vzhledem k nejvyššímu povolenému počtu žáků. Stejně jako v uplynulém období byla zřizovatelem škole udělena výjimka z minimálního průměrného počtu žáků ve třídě. Demografický vývoj je i nadále příznivý, počet žáků bude v příštích letech narůstat.

Výuka probíhá podle školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (ŠVP ZV) s názvem „Škola pro život“.

Zájmové vzdělávání ve školní družině probíhá podle Školního vzdělávacího programu pro školní družinu. Tento dokument je v plném souladu s požadavky vyjádřenými školským zákonem. Jeho realizace nebyla předmětem inspekční činnosti.

Od poslední inspekční činnosti nedošlo k posunu v oblasti materiálních podmínek mateřské školy, vybavení je zastaralé a opotřebované, nábytek neodpovídá antropometrickým požadavkům. V základní škole se uzavřením části pavilonu úroveň materiálních podmínek snížila. Došlo k redukci počtu odborných učeben, což negativně ovlivnilo organizaci výuky ve vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Zřizovatel v rámci možností do svého zařízení investuje a vzhledem k vysoké energetické náročnosti budov školy vydává velké finanční prostředky na provoz školy. Doposud provedená opatření v oblasti prostorových podmínek nejsou s ohledem na očekávaný nárůst počtu žáků koncepční.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP PV a ŠVP ZV

Mateřská škola

Na základě požadavků školského zákona vydal ředitel ŠVP PV a zveřejnil jej na přístupném místě ve škole. Vzdělávací program vychází z místních podmínek školy. Hlavní cíle školy korespondují s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní

vzdělávání (RVP PV), v průběžných cílech je kladen důraz na ochranu životního prostředí a výchovu ke zdravému životnímu stylu. Vzdělávací nabídku ŠVP PV obohacují divadelní představení pro děti, výlety, návštěvy místní knihovny, kina, Ekologického centra Mravenec apod. Komparační textová analýza ŠVP PV prokázala, že k dosažení souladu se zásadami RVP PV dokument vyžaduje doplnění v oblasti obsahu vzdělávání. Současné nastavení integrovaných bloků ve vzdělávacím obsahu ŠVP PV nezahrnuje všechny vzdělávací oblasti. Stanovení závazných tematických celků na tříleté období omezuje do jisté míry originalitu třídních vzdělávacích programů. V době inspekční činnosti nebylo naplňování školního vzdělávacího programu podporováno prostředky informačních technologií.

V současné době zajišťuje mateřská škola speciální péči jednomu integrovanému dítěti. Na základě doporučení speciálního poradenského zařízení pracují s dítětem učitelky podle zpracovaného individuálního plánu. Integrace dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami se pozitivně projevuje na rozvíjení klíčových kompetencí dětí, zejména sociálních, občanských a komunikativních.

V souvislosti se zajištěním stravování v přízemních prostorách docházelo k přeorganizovanosti činností dětí, objevovala se doba čekání a prostoje v neprospěch hry a doby pobytu venku. Při inspekční činnosti bylo v době podávání stravy v jedné třídě 31 dětí, čímž byl překročen povolený počet dětí ve třídě (§ 23 odst. 3 školského zákona, § 2 vyhlášky č. 14/2004 Sb. o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů). V přímé souvislosti s touto skutečností mateřská škola nezajistila pro děti vyhovující psychosociální podmínky, plně nerespektovala věkové zvláštnosti dětí, jejich biorytmus a individuální tempo. Z uvedeného vyplývá riziko v oblasti organizace vzdělávání a efektivního využití podmínek školy, jež má vliv na kvalitu průběhu vzdělávání dětí.

Vzdělávací činnost mateřské školy probíhala ve dvou homogenních třídách. Vzhledem ke stanoveným cílům měly děti zajištěné vhodné materiálové prostředí, mohly si samostatně volit z více nabízených činností. Vzdělávací nabídka byla většinou přiměřená a individuálně diferencovaná. Byly využívány různé formy a metody práce, zejména aktivní prožitkové poznávání a manipulování, u starších dětí se dařila kooperace při hře ve skupinách. Poměr spontánních i řízených činností byl u starších dětí vyvážený. Vhodnou motivací byly děti vedeny k aktivní spolupráci, dokázaly se dostatečně dlouho soustředit, samostatně se rozhodovat a následně svým rozhodnutím pozitivně ovlivňovat hru. V této souvislosti je kladně hodnoceno výborné metodické vedení dětí k ohleduplnosti, bezkonfliktnosti a respektování druhého při vzájemné spolupráci a dohodě. Naopak řízené činnosti mladších dětí byly organizovány na úkor spontánní hry, motivace byla pro děti strohá, nezajímavá. Z důvodu velké časové náročnosti a množství zařazovaných činností docházelo k upadání zájmu a soustředěnosti většiny dětí, na což ale učitelka nereagovala. Důsledné vedení starších dětí k dodržování pravidel soužití ve skupině se pozitivně projevilo na příjemné pracovní atmosféře ve třídě. Naproti tomu se dodržování nastavených pravidel soužití nedařilo uplatňovat ve třídě mladších dětí, kde se projevovала zřejmá nedůslednost ze strany učitelky, jež vedla k nekázní a ke hlučnosti. Úspěšnost dětí byla hodnocena průběžně, nicméně hodnocení bylo formulováno převážně učitelkou. Zejména starší děti prokazovaly dobré znalosti a dovednosti ve většině vzdělávacích oblastí. V rámci úspěšného naplňování ŠVP PV jsou podporovány gramotnosti předmatematická, předčtenářská, přírodovědná a sociální a jsou postupně rozvíjeny klíčové kompetence. Škola vytváří dětem maximální podporu v dosažení úspěchu na základě jejich možností a schopností, individuálně se věnuje dětem s odkladem školní docházky a dětem integrovaným. Jejich výsledky jsou pravidelně vyhodnocovány.

Významnou zpětnou vazbou je přímé sledování pokroků dětí při přechodu na 1. stupeň základní školy. Velmi pozitivně lze hodnotit také provázanost a spolupráci mateřské a základní školy, zejména v organizování společných školních a mimoškolních akcí.

Základní škola

Školní vzdělávací program není v souladu s rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání. Je třeba mimo jiné zpřesnit a doplnit učební plán, přepracovat oblast výchovných a vzdělávacích strategií, doplnit povinné výstupy a zařadit pravidla pro hodnocení žáků. Škola dosud neprovedla aktualizaci tohoto dokumentu a nerespektovala opatření Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a doporučení České školní inspekce.

Při organizaci výuky škola dlouhodobě porušuje ustanovení § 1 odst. 5 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů, které stanovuje délku přestávek. Zdůvodňuje to nepříznivou situací v dopravní obslužnosti.

Škola identifikuje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami na základě vlastního průběžného hodnocení a následně ve spolupráci s poradenskými zařízeními. Podle jejich doporučení vytváří pro tyto žáky individuální vzdělávací programy. Integrovaným žákům a žákům se znevýhodněním vedoucím k poruchám učení škola poskytuje podporu v rámci výuky a zároveň zohledňuje individuální aspekty vzdělávání těchto žáků při jejich hodnocení.

Výuka ve třídách prvního stupně byla účinně organizována a odpovídala složení tříd včetně třídy s žáky 1. a 2. ročníku. Učitelky střídaly činnosti, využívaly učební pomůcky, zařazovaly aktivizující metody pro zvýšení pozornosti žáků. Kromě vhodně použité frontální výuky byly ve sledovaných hodinách zaznamenány práce ve skupinách a samostatná práce. Nechyběla úvodní a průběžná motivace. Žáci měli zažitá pravidla, s vyučujícími komunikovali bez obav a pozorně vnímali zadání samostatných prací. Rezervy byly shledány v nabídce doplňujících aktivit pro žáky s rychlejším tempem práce.

Ve třídách druhého stupně je v letošním školním roce počet žáků výrazně nižší než ve třídách prvního stupně. V navštívených hodinách druhého stupně byla tato skutečnost zohledněna jen občas. Vyučující pracovali celou hodinu s žáky společně, nezařazovali skupinovou práci, nevyužívali možnosti diferenciací a individualizace. Výsledkem stejného tempa práce bylo, že úspěšnější žáci byli nuceni čekat na ostatní, méně úspěšní zase pracovali v časové tísní. Nebyly tím vytvořeny podmínky pro důslednější práci s chybou. V závěru hodin již většinou nezbyl prostor pro shrnutí učiva a zhodnocení práce. Přes uvedené dílčí nedostatky se pedagogům dařilo podporovat příznivou pracovní atmosféru. Vystupovali klidně a trpělivě, dbali na správné vyjadřování. Žáci měli dobré pracovní návyky, byli motivovaní a dokázali se na práci soustředit po celou dobu vyučovací hodiny.

Pro prohlubování informační gramotnosti má škola zatím jen základní podmínky. Ve třídách počítače pro žáky nejsou, jsou jim k dispozici pouze v učebně informatiky. Tato místnost není určena pro práci početnější skupiny žáků. S výjimkou výuky předmětu Informační a komunikační technologie nebyla ve sledovaných hodinách uplatněna počítačová podpora výuky.

V rámci přírodovědné gramotnosti ve vzdělávacích oblastech Člověk a jeho svět a Člověk a příroda je standardně naplňován školní vzdělávací program a rozvíjeny klíčové kompetence, ne zcela efektivně jsou využívány mezipředmětové vztahy. Ve většině sledovaných hodin vyučující vytvořili žákům prostor pro pozorování, umožnili jim manipulaci s pomůckami a vedli je k hledání a vyhodnocování vztahů mezi jevy. Žáci jsou podporováni k zapojování do předmětových olympiád. Škola má k dispozici odbornou

učebnu, vybavení učebními pomůckami vyučující hodnotí jako funkční, ale částečně zastaralé, což je dáno finančními možnostmi školy.

Nižší počet žáků ve třídách, především na druhém stupni, umožňuje sledovat úspěšnost každého žáka. Výsledky jejich práce jsou pravidelně vyhodnocovány v rámci jednání pedagogické rady a vzájemnými konzultacemi vyučujících. Úspěšnost žáků po přechodu na vyšší stupeň ředitel školy hodnotí na základě rozhovorů s bývalými žáky. Externí hodnocení výsledků škola nevyužívá. V rámci metodických sdružení jsou konzultovány školní testy ve vybraných předmětech, celkově však nemá hodnocení výsledků vzdělávání školy systémový charakter.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Styl řízení školy odpovídá její velikosti. Není zaměřen jen na operativní řešení vzniklých problémů. Vedení školy usiluje o sjednocení práce vyučujících, koordinuje činnost předmětových komisí a metodického sdružení s cílem pozitivně ovlivňovat metody a formy práce v hodinách. Zatím je úspěšnější při sledování a analýze činností jednotlivých pedagogů, méně již při případných změnách stylu jejich výuky.

Bylo zjištěno, že ředitel školy nevydával rozhodnutí o přestupu žáka a že nebyla vedena evidence tiskopisů vysvědčení, která jsou dokladem o dosaženém stupni vzdělání. Další dokumentace je vedena v požadovaném rozsahu, obsahuje jen dílčí nepřesnosti.

Ředitel školy, který je zároveň výchovným poradcem, koordinuje práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a vytváří podmínky zajištění bezpečnosti dětí a žáků, jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace. Kromě minimálního preventivního programu a školních akcí souvisejících s problematikou patologických jevů na školách je velkým přínosem v této oblasti široká nabídka zájmových kroužků pod vedením vyučujících. Škola dodržuje podmínky k přijímání dětí a žáků podle příslušných právních předpisů. V dostatečném časovém předstihu a standardním způsobem informuje rodičovskou veřejnost o své vzdělávací nabídce, o způsobu přijímání k předškolnímu a základnímu vzdělávání a o službách, které poskytuje.

Vzdělávání v mateřské škole v současné době zajišťují čtyři učitelky. Dvě učitelky jsou bez odborné kvalifikace, jedna z nich je zároveň i začínající. Do doby inspekční činnosti nebyla této učitelce poskytována systematická metodická podpora. Další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) je nastaveno v plánu dalšího vzdělávání, avšak z důvodu nedostatku finančních prostředků není většinou realizováno. Spočívalo zejména v samostudiu.

Činnost mateřské školy probíhala v prostorných hernách, které slouží zároveň jako ložnice. Vybavení heren je zastaralé a opotřebované, nábytek neodpovídá antropometrickým požadavkům. Přesto je pozitivně hodnocena výzdoba interiéru budovy, na níž se podílejí děti svými výrobky a pracemi a společně s učitelkami se jim takto daří zútulnit prostředí školy.

Výuku v základní škole zajišťuje 10 pedagogických pracovníků, z toho tři vyučující (s dlouholetou praxí) nejsou odborně kvalifikované. Tato skutečnost kvalitu výuky ve sledovaných hodinách negativně neovlivnila. Ředitel školy průběžně vyhodnocuje personální podmínky školy a zohledňuje je jak v pobídkách k dalšímu studiu nekvalifikovaných pedagogů, tak při koncipování Plánu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, ve kterém vychází z nabídky, potřeb pro zvyšování kvality vzdělávání a časových a finančních možností školy.

Výuka základní školy většinou probíhá v prostorných učebnách. Dvě z nich jsou vybaveny novými žákovskými lavicemi a židlemi. Opotřeбенý nábytek a pošpiněné omítky ve zbývajících místnostech nepůsobí esteticky podnětně. Zrušení školní dílny od začátku letošního roku přináší komplikace při výuce některých tematických okruhů vzdělávací oblasti Člověk a svět práce.

Škole se podařilo uspět v grantovém programu a v rámci globálního grantu „Zvyšování kvality ve vzdělávání v kraji Vysočina Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost“ realizuje vlastní projekt „Škola pro život“. Způsobilé výdaje projektu činí 2 253 340 Kč a jeho cílem je mimo jiné zlepšení úrovně vyučovacího procesu prostřednictvím tvorby metodických a výukových materiálů určených pro využití prostředky ICT. Ve škole je zatím k dispozici jedna interaktivní tabule, pedagogové jsou proškoleni v tvorbě digitálních učebních materiálů a postupně je tvoří.

Škola hospodaří zejména s finančními prostředky poskytnutými ze státního rozpočtu tj. s přímými náklady na vzdělávání a s účelově určenými finančními prostředky na rozvojové programy. Z finančních prostředků obce byly hrazeny provozní náklady, zřizovatel dále přispívá i na náklady na vzdělávání.

Zákonní zástupci dětí a žáků jsou informováni o činnosti školy a celé řady kulturních, sportovních a dalších akcí. V této oblasti pracuje velmi aktivně školní družina. Na škole byl vytvořen školní žákovský parlament, což podporuje sociální a personální kompetence. Pro jeho efektivnější činnost je třeba zapojit všechny žáky do volby jejich zástupců. Dalšími partnery školy jsou poradenská zařízení, školská rada, zřizovatel a obecní úřady ze spádové oblasti.

Závěry, celkové hodnocení školy

Česká školní inspekce ukládá přijmout opatření k odstranění nedostatků v těchto bodech:

- a) organizace stravování dětí v mateřské škole,
- b) nevhodné délky některých přestávek v základní škole.

Česká školní inspekce ukládá odstranit nedostatky v těchto bodech:

- a) školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání,
- b) školní vzdělávací program pro základní vzdělávání.

Rovnost přístupu ke vzdělání je zajištěna, při přijímání dětí a žáků ke vzdělávání škola postupuje v souladu s právními předpisy.

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání vyžaduje doplnění v oblasti vzdělávacího obsahu. Přidělené finanční prostředky pokrývají jen základní provoz zařízení a rozvoj materiálně technických podmínek je zajištěn jen v minimální míře. Nedostatky v organizaci vzdělávání v mateřské škole negativně ovlivňují kvalitu jeho celkového průběhu. Přesto se učitelkám maximálním úsilím daří zajišťovat přijatelné sociální klima, přátelskou a dělnou atmosféru.

Přes výše uvedenou realizaci grantového programu nedostatek finančních prostředků nepříznivě ovlivňuje materiální podmínky výuky v základní škole. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání zatím není v souladu s příslušným rámcovým

vzdělávacím programem a neumožňuje učitelům důsledně plánovat užití odpovídajících výchovných a vzdělávacích strategií. Přes tyto rezervy se však pedagogům daří podporovat vstřícnou a bezpečnou pracovní atmosféru v hodinách.

Česká školní inspekce hodnotí kvalitu vzdělávání dětí v mateřské škole a žáků v základní škole jako standardní.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona ve lhůtě do 31. 11. 2011 požaduje podání písemné zprávy o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků uvedených v bodě a).

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona ve lhůtě do 31. 8. 2012 požaduje podání písemné zprávy o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků uvedených v bodě b).

Česká školní inspekce v souladu s § 11 písm. f) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, ve lhůtě do 31. 8. 2012 požaduje podání písemné zprávy o odstranění zjištěných nedostatků uvedených v bodech a) a b).

Zprávy zašlete na adresu Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Mgr. Miroslav Pospíšil, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v České školní inspekci, Inspektorátu v kraji Vysočina.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

(razítko)

Mgr. Miroslav Pospíšil, školní inspektor

Miroslav Pospíšil v. r.

Mgr. Pavla Srnská, školní inspektorka

Pavla Srnská v. r.

Mgr. Věra Vítková, školní inspektorka

Věra Vítková

V Jihlavě dne 14. listopadu 2011

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

(razítko)

Mgr. Miroslav Novák, ředitel školy

Novák v. r.

V N. Cerekvi dne 21. 11. 2011

Připomínky ředitele školy

Připomínky nebyly podány.